

Risicoaansprakelijkheid niet zondermeer uitsluiten

Met de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel kan de aansprakelijkheid voor veroorzaakte schade uitgesloten worden door de exploitant. De exploitant kan een beroep doen op de uitzondering op de risicoaansprakelijkheid die is opgenomen in het Burgerlijk Wetboek. Dat komt door het vervallen van het artikel dat die uitzondering niet van toepassing verklaart. Dat lijkt prematuur. Het overeind houden van de risicoaansprakelijkheid van de exploitant via het nu voorgestelde systeem van heffingen lijkt een risicovolle weg. In ieder geval moet voorkomen worden dat gedupeerden met schade de dupe worden.

De menselijke maat borgen

Nergens in het wetsvoorstel, niet in de tekst en niet in de toelichting, wordt het uitgangspunt vastgelegd dat ten grondslag lag aan het instellen van de Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade: het ruimhartig afhandelen van schadeclaims met het oog op de menselijke maat. De enige zin die er aan gewijd is dat: "met afhandeling van aanvragen om vergoedingen van schade door het Instituut Mijnbouwschade Groningen [...] naar verwachting meer ruimte [is] voor de menselijke maat."

Het is gewenst hiertoe wel opdracht te geven in het wetsvoorstel en daarin waarborgen vast te leggen. Zo ontbreekt in het wetsvoorstel de opdracht die de Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade wél kreeg, dat gestreefd moet worden naar uitkomsten die redelijk en billijk zijn. Ook andere elementen uit het tijdelijke systeem komen niet terug, zoals de van tevoren vastgelegde schadevergoedingsbedragen waar gedupeerden aanspraak op kunnen maken en het fenomeen van de zaakbegeleider. Gevreesd wordt dat op deze manier de NAM ingewisseld gaat worden door een nieuwe grote tegenspeler in de vorm van een overheidsorgaan. Het is noodzakelijk in de wet te borgen dat de Commissie Mijnbouwschade daadwerkelijk anders om zal gaan met het afhandelen van claims.

Het toepasselijk zijn van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en de rechtsbescherming door de bestuursrechter worden wat dat betreft niet als voldoende beschouwd, juist omdat het bestuursrecht er mede op is gericht dat een overheid binnen de toebedeelde bevoegdheid nu eenmaal beoordelingsvrijheid moet hebben om knopen door te hakken.

Uitbreiding takenpakket Instituut t.o.v. Tijdelijke Commissie

Het voorgaande punt klemt te meer daar het takenpakket van het Instituut enorm is uitgebreid. Ook claims van overheden en industrie, maar ook vorderingen die verband houden met de waardedaling van woningen worden bij het Instituut onder gebracht. Zonder waarborgen en zonder terugvaloptie zoals hiervoor bedoeld, roept dit bezorgdheid op.

Mogelijkheid om rechtsvragen door middel van prejudiciële vragen voor te leggen aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Dit instrument wordt positief geduid.

Uitbreiding reikwijdte van het bewijsvermoeden (artikel 6:177a van het Burgerlijk Wetboek) tot de gasopslag bij Norg

Dit element wordt positief geduid.

Verdere aanpassing systeem Algemene wet bestuursrecht

De aanpassingen aan het Awb-systeem om gedupeerden tegemoet te komen, door bijvoorbeeld een langere bezwaartermijn, worden positief geduid. Voorgesteld wordt om deze uitzonderingen te verbreden, bijvoorbeeld naar het systeem van het buiten behandeling laten van aanvragen wegens het ontbreken van gegevens. Hierover is nu niets geregeld met als risico dat als iemand iets vergeet aan te leveren en een termijn mist om de gegevens alsnog aan te leveren (conform de standaardvoorziening in de Awb), de aanvraag buiten behandeling gesteld zou kunnen worden. Dit is niet acceptabel.

Afhandeling van alle mijnbouwschade regelen voor heel Nederland

Het voorliggende wetsvoorstel betreft alleen de afhandeling van schade als gevolg van aardbevingen door de gaswinning uit het Groningenveld en de gasopslag Norg. Dit is te beperkt. Zoals meermalen door ons is bepleit, is het dringend gewenst dat er een landelijke regeling komt voor een onafhankelijke afhandeling van schade als gevolg van alle mijnbouwactiviteiten in heel Nederland. Het betreft bijvoorbeeld de schade door de gaswinning uit kleine gasvelden en zoutwinning. Ook met dit wetsvoorstel gelden nog steeds verschillende regelingen in hetzelfde gebied en dus rechtsongelijkheid. Eerder is toegezegd dat er voor de zomer een landelijke regeling zou komen. Het is zeer ongewenst dat een landelijke regeling langer op zich laat wachten.